

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Podhorce/ Galicja Wschodnia (Podole) / Austro-Węgry

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zamek Sanguszków

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Kolekcja prywatna

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Kolekcja w siedemnastowiecznym zamku (pałac o cechach obronnych, jednym z najwybitniejszych dzieł architektury na ziemiach Rzeczypospolitej udostępniana w 2 poł. XIX w. jako swoiste muzeum Jana III Sobieskiego; zamek wzniesiony dla Stanisława Koniecpolskiego na przełomie XVII i XVIII należał do Sobieskich, nast. Rzewuskich i Sanguszków; Eustachy Sanguszko otworzył zamek dla zwiedzających (po 1867). Udostępniana do zwiedzania ekspozycja obejmowała zbrojownię, galerię obrazów (głównie zgromadzoną przez Wacława Rzewuskiego), kaplicę, gabinety chińskie. W czasie I wojny światowej część kolekcji została wywieziona do Gumnisk (ob. dzielnica Tarnowa), a reszta obrabowana przez żołnierzy rosyjskich (sam zamek ocalał na rozkaz gen. A. Brusłowa); podczas II wojny światowej kolekcja ewakuowana do Gumnisk.

Daty działalności / zakres czasowy:

1867 po - 1939

Dostępność

Pełna (za zezwoleniem właściciela)

Typ relacji instytucji wobec pamięci

kommemoratywny

Rodzaj pamięci

Spółeczna (szlachecka)

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar historyczny/ broń, uzbrojenie, wizerunki, sprzęty; obszar artystyczny/ sztuka: malarstwo, rzeźba rzemiosło artystyczne/ sztuka polska: malarstwo, rzemiosło artystyczne

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	X	Podhorce, zamek Konięcpolskiego, Sobieskich, Rzewuskich, Sanguszków Galicja Wschodnia (Austro-Węgry)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	X	
GODZINY OTWARCIA	X	
DYREKTORZY	X	
ZARZĄDCA	X	
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	X	Zamek zbudowany w latach 1630-1649 dla hetmana wielkiego Koronnego Stanisława Konięcpolskiego (arch. Andrea dell Aqua lub Constantino Tencalla); zdeprawowany w czasie I wojny

		światowej i wojny polsko-bolszewickiej, po wojnie szpital przeciwgruźliczy; ob. w trakcie restauracji
--	--	---

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

zamek nazywano *Pomnikiem Rycerstwa Polskiego i Panteonem Galicji*

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Prezentacja historycznego zamku związanego z osobą króla Jana III Sobieskiego.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Galicja, ziemie Rzeczypospolitej

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Wacław Rzewuski
Leon Rzewuski
Eustachy Sanguszko

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Antoni Kryczyński burgrabia zamkowy i opiekun kolekcji w 2 poł. XIX
Władysław Kryczyński administrator dóbr Sanguszków
Marian Grabikowski administrator

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Szczegółowa historia instytucji

1754 Wacław Rzewuski – dyspozycja wnętrz pałacowych, gromadzenie kolekcji malarstwa i portretów rodowych

1767 inwentarz galerii obrazów

1826 licytacja części Podhoreckich ruchomości

1833 Podhorce przejmuje Leon Rzewuski, początek prac restauratorskich, opracowanie nowego systemu ekspozycji (porządkowanie i aranżacja wnętrz nadająca im charakter ekspozycji muzealnej – rysunkowy inwentarz z lat 1858-1859)

1865 Podhorce nabyte przez Władysława Sanguszkę

1867 pałac przejął Eustachy Sanguszko; kontynuacja prac nad restauracją zamku, uporządkowanie ekspozycji, udostępnienie zbiorów zwiedzającym na zasadzie publicznego muzeum

1914-1915 pałac zajęty przez wojska rosyjskie, a następnie korpus węgierski i brygadę pruską (dewastacja wnętrz)- ewakuacja zbiorów do Sławuty i Gumnisk (Tarnów)

1919-1920 dewastacja w czasie walk polsko-ukraińskich i wojny polsko-bolszewickiej

1939 zamek ze zbiorami włączony do Galerii Obrazów we Lwowie

1940 włączony do Muzeum Historycznego we Lwowie (obrazy częściowo w Muzeum Ateizmu)

1946 instalacja szpitala gruźliczego

1956 pożar

1997 zamek przejęty przez Lwowską Galerię Sztuki celem dostosowania go do spełniania funkcji muzealnych

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Galeria obrazów (około 600 obiektów): portrety rodowe, europejskie obrazy o różnorodnej tematyce - biblijnej, dewocyjne, mitologiczne, pejzaże, sceny rodzajowe, martwe natury i inne; galeria twórców polskich: J. Oleksiński, S. Czechowicz, A. Mirys, Ł. I A. Smuglewiczowie, J. Polak; galeria obrazów Szymona Czechowicza (ok. 200 obiektów w Sali zielonej); galeria o niezbyt wysokim poziomie artystycznym z niektórymi ciekawymi dziełami

Zbrojownia: broń i uzbrojenie, broń pamiątkowa (Stanisława Jabłonowskiego, Michała Floriana Rzewuskiego, szabla Jana III spod Wiednia)

Rzemiosło artystyczne: w tym lakowe meble chińskie, japońskie i w stylu *chinoiserie*, ceramika, gobeliny i tkaniny artystyczne (zachodnioeuropejskie i wschodnie)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Jacob Jordaens *Miłosierny Samarytanin*, Luwr Abu Dabi, Zjednoczone Emiraty Arabskie, zakupiony przez Jana III Sobieskiego, po 1682 zamek w Podhorcach, przed 1914 w pałacu Sanguszków w Gumniskach (Tarnów), po 1939 zbiory Romana Sanguszki w Sao Paulo; 2014 Luwr Abu Dabi)

W zbrojowni kopie husarskie, zbroje husarskie, koszulki polskiej kawalerii, szable, broń palna

Namioty tureckie zdobyte pod Wiedniem i Chocimiem

Strategia pozyskiwania zbiorów

Zakupy (za granicą i w kraju), dziedziczenie, zlecenia realizowane na miejscu

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Przestrzeń ekspozycyjna na piętrze zamku (parter zajęty był przez właścicieli); sale zamkowe: Pokój warty, Sala Rycerska (zbrojownia), Sala karmazynowa, Sala złota, Sala zielona, Sala zwierciadlana, Sala żółta, Sypialnia Jana III, Gabinet mozaikowy, Sala recepcyjna, Pokój chiński

Wystawy czasowe

Miłosierny Samarytanin Jordaensa – wypożyczony na wystawę twórczości Antona van Dycka w Antwerpii (1899)

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

AFTANAŻY R., *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 7: *Województwo ruskie, Ziemia Halicka i Lwowska*, Wrocław 1995, s. 427-490;

BANIA Z., *Pałac w Podhorcach*, „Rocznik Historii Sztuki”, 1981 (13), s. 97-170;

CHWALEWIK E., *Zbiory polskie, archiwa, biblioteki, gabinety, galerje, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w układzie alfabetycznym według miejscowości*, t. II, Warszawa-Kraków: Wydawnictwo J. Mortkowicza Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie, 1927 s. 67-72;

CZOŁOWSKI A., *Podhorce*, „Sztuka” 1912, s. 137-152;

GRABIKOWSKI M., *Zamek Podhorecki w okresie wielkiej wojny 1914-1920*, Gumniska 1931;

HANAKA A., *Leon Rzewuski kustosz kolekcji w Podhorcach*, „Muzealnictwo” [...];

Jeszcze coś o Podhorcach (list do przyjaciela), *Rozmaitości*”, 34 z 22.08.1828;

KRYCZYŃSKI W., *Zamek w Podhorcach*, [Złoczów] 1894;

IDEM, *Zamek Podhorecki w roku 1717*, Złoczów 1914;

MYCIELSKI J., ŚWIEŻ S., *Pięć obrazów z galerii Podhoreckiej*, „Sztuki Piękne” 1, 1924-1925, s. 164-177;

OSTROWSKI J.K., *Pokój Zielony w pałacu podhoreckim – XVIII-wieczne muzeum Szymona Czechowicza w: Artes atque humaniora. Studia Stanisłao Mossakowski sexagenario dicta*, Warszawa 1998, s. 343-351;

IDEM, *Dzieje galerii podhoreckiej w: Rezydencje w średniowieczu i czasach nowożytnych* pod red. E. Opalińskiego i T. Wiślicza, Warszawa 2001, s.165-193;

OSTROWSKI J.K., PETRUS J.T., *Podhorce: dzieje wnętrz pałacowych i galerii obrazów*, Kraków 2002;

OSTROWSKI J.K., PETRUS J.T., *Podhorce. Dzieje wnętrz pałacowych i galerii obrazów*, *Cenne, bezcenne, utracone*, 2002, nr 2 (32), s. 13-14.

Podhorce z okolicą, „Rozmaitości” 113 z 2.10.1819;

PADUCH K., *Pałac w Podhorcach w latach 1865-1939. Stan badań i postulaty badawcze*, „Saeculum Christianum” 23, 2016, s. 223-231;

PRZYŁĘCKI S., *Opisanie pałacu w Podhorcach*, w: *Dniestrzanka. Zbiór artykułów wierszem i prozą*, Lwów 1841, s. 9-33;

ROSS J., *Kaplica zamkowa w Podhorcach*, „Biuletyn Historii Sztuki” 36, 1974, s. 42-53;

IDEM, *Sala Stołowa w Podhorcach i jej malowidła stropowe*, „Folia Historiae Artium” 14, 1978, s. 49-66;

RZEWUSKI L., *Kronika Podhorecka 1706-1779*, Kraków 1860;

SZYSZKO-BOHUSZ A., *Zamek w Podhorcach*, „Sztuki Piękne” 1, 1924-1925, s. 149-164;

Zamek Podhorce w Galicji, *Przyjaciół Ludu*”, 41 z 15 04 1837;

Zamek w Podhorcach w Galicji, *Przyjaciół Ludu*”, 7 z 17 02 1849

Netografia (strony www)

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Warszawa, Archiwum Akt Dawnych, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, nr 430: Inwentarz pałacu w Podhorcach (1858)

Kraków, Archiwum Państwowe odd. na Wawelu, AP II – Archiwum Podhoreckie II, 76: Księga gości pałacu w Podhorcach (1826-1834); nr 157: Opisanie pałacu podhoreckiego, mebli, mobiliów w tymże znajdujących się uczynione miesiąca decembra 1812; Inwentarz rysunkowy pałacu Podhoreckiego spisany przez hr. Leona Rzewuskiego (1859); nr 185: Kronika Podhorecka od R. 1876 [do 1906] prowadzona przez Antoniego i Władysława Kryczyńskich; nr nr 189, 191, 204: Księga gości pałacu w Podhorcach (1835-1898, 1923-1930, 1887, 1935)

Warszawa, Biblioteka Narodowa, rkps 5475/IV: materiały Aleksandra Czołowskiego;

Tarnów, Muzeum Okręgowe, rkps AH/DH/734/2: Inwentarz pałacu w Podhorcach (1887), rkps AH/AD/7738/8: Spis przedmiotów z pałacu w Podhorcach zdeponowanych czasowo na zamku na Wawelu (1920); rkps AH/DH/741, S. Śwież, *O wewnętrznym urządzeniu zamku w Podhorcach* Warszawa, Muzeum Wojska Polskiego, mpis 2804B: R. i J. Miękicki, Wyciąg z inwentarza zabytków ruchomych zamku w Podhorcach (1939)

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Warszawa, d. Ośrodek Dokumentacji Zabytków, nr 736: R. Miękicki, *Podhorce. Plan rozmieszczenia obrazów* (1933); nr 740 *fotografie pałacu w Podhorcach* (1933-1939)

Ciekawe cytaty

--

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

22 09 2019

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	